

Od: POLSKA PRESS Sp. z o. o. z siedzibą
w Warszawie, ul. Domaniewska 45,
02-672 Warszawa – Oddział w Gdańsku,
ul. Targ Drzewny 9/11, 80-894 Gdańsk

Do: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej, 80-861 Gdańsk, ul. Rybaki Górne 8

Data: 29 maja 2017 r.

Dotyczy: Sprawozdanie z realizacji zadania
(umowa nr WFOŚ/D/584/78/2016 z dn. 23.06.2016 r.)

W ramach zadania pn. „Ekologia po Twojej stronie” - kontynuacja edukacji w zakresie ekologii i ochrony środowiska województwa pomorskiego realizowana na łamach Dziennika Bałtyckiego i wydania gazetowego Nasze Miasto Gdańsk (Trójmiasto), zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem zredagowaliśmy i wydaliśmy 27 stron o tematyce proekologicznej na łamach Dziennika Bałtyckiego i 24 strony w wydaniach gazetowych Naszego Miasta Gdańsk (Trójmiasto). Tabela 1 przedstawia wykaz dat, ukazywania się ww. artykułów.

Tabela 1 Daty ukazywania się stron w wydaniach gazetowych Dziennika Bałtyckiego oraz Naszego Miasta Gdańsk (Trójmiasto)

Rok	Miesiąc	Dzień ukazania się na łamach:	
		Dziennik Bałtycki	Nasze Miasto Gdańsk (Trójmiasto)
2016	<i>Kwiecień</i>	19, 26	28
	<i>Maj</i>	17, 24, 31	5, 12, 19
	<i>Czerwiec</i>	14, 28	9, 23
	<i>Lipiec</i>	12, 26	7, 21
	<i>Sierpień</i>	9, 23	4, 18
	<i>Wrzesień</i>	6, 20	1, 15
	<i>Październik</i>	4, 18	6, 20
	<i>Listopad</i>	8, 22	3, 17
	<i>Grudzień</i>	6, 20	1, 15
2017	<i>Styczeń</i>	10, 24	12
	<i>Luty</i>	7, 21	9, 23
	<i>Marzec</i>	7, 21	9, 23
	<i>Kwiecień</i>	4, 18	6

Artykuły redakcyjne, które znalazły się na stronach, poświęcone były użytecznym oraz praktycznym zagadnieniom proekologicznym związanym z corocznymi wydarzeniami i tematami ujętymi w karcie zadania. W cyklu tych artykułów promowaliśmy proekologiczne zachowania, jak również przedstawialiśmy wymierne korzyści płynące z wyboru ekologicznego stylu życia.

Poniżej przedstawiona jest lista streszczeń artykułów ukazujących się w poszczególnych dniach na łamach Dziennika Bałtyckiego oraz Naszego Miasta Gdańsk (Trójmiasto).

W Dzienniku Bałtyckim pisaliśmy:

19 kwietnia 2016 r. Opisywaliśmy szkodliwe skutki wiosennego wypalania traw dla środowiska naturalnego. Artykuł zawierał dodatkowo porady dotyczące przykładowych działań zastępczych.

26 kwietnia 2016 r. Przedstawialiśmy ciekawostki z życia żab, w tym również o działania człowieka na rzecz ochrony płazów, między innymi informacje nt. projektu budowy płotków zatrzymujących wędrujące płazy w celu przeniesienia ich w bezpieczne miejsca.

17 maja 2016 r. Opisywaliśmy ciekawostki z życia dzięciołów. Przykładowo mało znane działania dzięciołów w mrowiskach. Dodatkowo nasi czytelnicy zostali zaproszeni na piknik pełen atrakcji w ramach „**Bioróżnorodności - poznaj by zachować**”.

24 maja 2016 r. Opowiadaliśmy o dużym znaczeniu ochrony ptaków drapieżnych i wymienialiśmy, jakie starania są podejmowane by tej grupie ptaków zapewnić ochronę. Szczególna uwaga została poświęcona bielikowi, czyli najcenniejszemu gatunkowi w parku Mierzeja Wiślana wśród ptaków lęgowych, oraz najliczniejszym, w tym parku podobnie jak i w całej Polsce, myszołowom.

31 maja 2016 r. Tematem przewodnim była odpowiedź na pytanie: „Gdzie żyją chętnie nasze foki?”. Przedstawiane były wyjątkowe miejsca na mapie polskiego wybrzeża Bałtyku, jak rezerwat „Mewia Łacha” leżący na Wyspie Sobieszewskiej w Zatoce Gdańskiej, po sąsiedzku z rezerwatem Ptasi Raj, gdzie można spotkać foki rezydujące w Polsce.

14 czerwca 2016 r. W tym wydaniu przybliżyliśmy naszym czytelnikom najczęściej spotykanymi ptakami nad brzegiem Bałtyku, czyli mewy siodłate i srebrzyste oraz opisaliśmy sposoby ich odróżniania. Brzeg morski stanowi wyjątkowo bogate w pokarm atrakcyjne środowisko życia. To pozwala na różnorodność ptaków nad Bałtykiem, wśród których na szczególną uwagę zasłużyli wspaniali lotnicy, jak ww. mewy oraz rybitwy.

28 czerwca 2016 r. W tym wydaniu opisywaliśmy „amory” w świecie owadów, czyli ich zwyczaje godowe, jak również przybliżaliśmy znaczenie niektórych owadów dla ekosystemu w Polsce. Często nie zdajemy sobie sprawy, że Nasz Świat jest bez wątpienia światem owadów. Przewyższają one wszystkie stworzenia zarówno pod względem liczby gatunków, jak i osobników. Spotkać je można praktycznie we wszystkich niszach ekologicznych - od równika do biegunów, w puszczech tropikalnych, na pustyniach oraz w miastach. Niektóre żyją nawet w słonych jeziorach i kałużach przesączającej się przez skały ropy naftowej. Wiele gatunków owadów ma fundamentalne znaczenie dla istnienia całych ekosystemów. Przykładowo bez mrówek, które napowietrzają glebę, ziemia w wielu zakątkach Polski i Świata stałaby się nieurodzajna. Opisana została nasza rodzima biedronka

siedmiokropka (*Coccinella septempunctata*), która żyje ok. 47 tygodni, żywi się szkodnikami, jak mszyce, a rozmnaża się szybko dając do 4 pokoleń w ciągu roku.

12 lipca 2016 r. Opisywaliśmy ciekawostki z życia szpaków oraz ostrzegaliśmy przed bezpiecznymi psami w Borach Tucholskich:

„Żarłoczne szpaki na czereśniach. Nie tylko pięknie śpiewa, ale także doskonale naśladują głosy innych ptaków i dziwne dźwięki, takie jak plusk wody. Na czas wędrówki szpaki mogą łączyć się w wielotysięczne stada, przypominające szybko przemieszczającą się czarną chmurę.”

„Uwaga na groźne psy w Parku Narodowym „Bory Tucholskie”. Mieszkańcy i turyści odwiedzający Bory Tucholskie najczęściej obawiają się spotkań z wilkami. Okazuje się, że tych spotkań możemy się nie bać, gdyż wilki bardziej boją się ludzi i najczęściej uciekają, zanim uda się nam je zobaczyć. Czasami, co prawda przyglądają się z zaciekawieniem ludziom, ale do bezpośrednich konfrontacji nie dochodzi. Zagrożeniem dla naszego zdrowia i życia mogą być natomiast wałęsające się psy, które też można tam spotkać.”

26 lipca 2016 r. Ukazał się artykuł przybliżający informacje nt. jednych z ważniejszych i rozpoznawalnych ptaków – jaskółek. Ptak ten jest pożyteczny, kontroluje liczbę insektów oraz jest częstym lokatorem domków jednorodzinnych na odpowiednich terenach, co często odczytywane jest, jako „pozytywny znak” przynoszący szczęście. Artykuł zawierał wywiad z przedstawicielką Parku Narodowego „Bory Tucholskie”, która przybliżyła niuanse dotyczące jaskółek, ich zachowania lęgowe, oraz obserwacje, jakich pracownicy Parku dokonują na ptakach, które uwiły gniazda w Chocińskim Młynie. Informowanie na temat tych ptaków jest ważne, ponieważ są częścią naszego krajobrazu i często dzielą teren zamieszkania razem z ludźmi.

9 sierpnia 2016 r. W tym dniu na stronie znalazły się ciekawostki z życia pszczół - jak ważną funkcję pełnią trutnie, co to jest trutowisko i gdzie w tym roku powstawały. Chojnice stały się domem dla trutowiska założonego przez Koło Pszczelarzy, gdzie funkcjonowanie kolonii trutni jest bacznie śledzone podczas prowadzonych badań nad unasiennianiem pszczelich matek. Kultywowanie wiedzy na temat prowadzenia hodowli pszczelej oraz produkcji miodu w naszym regionie jest bardzo ważne nie tylko ze względów komercyjnych, ale przede wszystkim ze względów ekologicznych - roli, jaką pszczoły odgrywają w cyklu reprodukcyjnym wielu roślin. Zmniejszająca się światowa populacja pszczół powoduje narastanie obaw, co do prawdopodobnego zmniejszenia się bioróżnorodności pokarmów pochodzenia roślinnego w przyszłości.

23 sierpnia 2016 r. Przybliżyliśmy czytelnikom sylwetki polskich nietoperzy. Na stronie przeczytać można było wiele ciekawych i cennych informacji o tych przedstawicielach rękoskrzydłych, czyli latających ssakach. Borowce wielkie to jedne z najczęściej spotykanych krajowych nietoperzy, z których nocek duży jest największym nietoperzem w Polsce.

6 września 2016 r. Opisywaliśmy ptasie podróże dalekie i bliskie w naszym regionie. Powoli zaczęli pojawiać się przybysze z Północy, co jest szczególnie zauważalne nad Bałtykiem. Idąc po plaży, można było zaobserwować pierwsze kaczki morskie: lodówki uhle czy markaczki. Bociany

odleciały pod koniec sierpnia. Na polach gromadziły się szpaki żerujące przed odlotem na zimę w chmarach liczących od kilku do nawet kilkunastu tysięcy sztuk. W parku pojawiły się biegusy zmienne, a jemiołuszka, przedstawicielka innej grupy zimowych gości, wydaje charakterystyczny „dzwoniący” dźwięk.

Dodatkowo zaprosiliśmy naszych czytelników na VI edycję „Pomorskich Dni Energii”. W programie pierwszego dnia było seminarium pt. „Efektywność energetyczna – dobre praktyki”, a drugiego – warsztaty i inne atrakcje tematyczne.

20 września 2016 r. Opisywaliśmy inwazyjne gatunki obce, które uważane są za jedno z największych zagrożeń dla polskiej, jak również światowej różnorodności biologicznej, - „Gdy panoszą się nawłóć i rdest”. Z tego powodu od 2009 roku w Zaborskim Parku Krajobrazowym nad Jeziołem Charzykowskim prowadzone są prace zwalczające te inwazyjne gatunki roślin, które są szczególnie ekspansywne i niebezpieczne dla rodzimej flory. Przybliżane były metody walki z niechcianymi chwastami, jak: metody chemiczne, mechaniczne, koszenie, karczowanie, wykopywanie oraz podejmowane akcje edukacyjne miłośników ww. gatunków, gdyż sprowadzanie ich bez świadomości zagrożeń umożliwia im zdobywanie nowych terytoriów.

4 października 2016 r. Jesień, jako czas przygotowania się zwierząt do zimy była tematem przewodnim. Podawane były informacje nt. naszych rodzimych gatunków i ich zachowań w związku z przygotowywaniem do zimowania, jak również - które z ssaków, płazów i gadów gromadzą zapasy w norce lub pod skórą, aby mogły w „dobrej formie” obudzić się wiosną.

18 października 2016 r. Opisywane było miejsce dla zagrożonych roślin w jedynym w Polsce „Laboratorium Wydmowym” na świeżym powietrzu, gdzie odbywają się prace w celu ochrony zagrożonych nadmorskich roślin, jak: Mikołajek nadmorski, Kocanka piaszkowa, Groszek nadmorski, Rukwiel nadmorski.

8 listopada 2016 r. Strona poświęcona była dokarmianiu zwierząt i ptaków w naszym regionie. W niektórych miejscach dokarmianie pewnych gatunków jest swoistą atrakcją turystyczną, lecz nie każde dokarmianie ma pozytywny wpływ na poszczególne gatunki. Ważne jest by posiadać informacje na temat zagrożeń, ponieważ z „dobroci serca” można czasem wyrządzić więcej krzywdy niż pożytku. Wymieniane były praktyczne informacje o dokarmianiu, – co trzeba, co można, a czego nie powinno się robić.

22 listopada 2016 r. Opisywany był nasz rodzimy gatunek bobra – „Bóbr – intruz czy przyjaciel?”. Spotkane bobry mogą stanowić atrakcję turystyczną, zachwycamy się ich umiejętnością wycinki drzew i budowania tam i zapór wodnych, ale nie wszyscy zdają sobie sprawę, że często te same bobry stanowią również utrapienie dla rolników. Przedstawiane były efekty pracy bobrów w Parku Krajobrazowym Mierzeja Wiślana.

6 grudnia 2016 r. W temacie opisywany był rodzimy gatunek łośi zamieszkały na Mierzei Wiślanej. Biologów zadowala przyrost naturalny majestatycznych łośi, których populacja w Polsce wzrosła do

około 30 tysięcy i niektóre z nich zamieszkały w Parku Krajobrazowym Mierzeja Wiślana. Przybliżane były inne informacje na temat tej grupy z rodziny jeleniowatych, jak nazewnictwo – różnice pomiędzy damą, daniem, kłepą czy sarną, która wbrew popularnemu myśleniu, nie jest „żoną” jelenia, tylko kozła lub rogacza

20 grudnia 2016 r. Opisywane były tematy związane z zimą wśród rodzimej fauny i flory. Zima to czas wielu zmian w przyrodzie. U jeleniowatych pojawiają się dłuższe, ciemnoszare włosy, gronostaj i łasica zmieniają ubarwienie na białe. Podane zostały informacje o grzybobraniu zimą, które jest swoistą ciekawostką i jest możliwe dla znawców tematu. Przykładowo boczniaki to wyjątkowo smaczne grzyby, które dobrze znoszą mróz. Kolejnym gatunkiem jest Soplówka jeżowata - grzyb rzadki i pożyteczny, a płomienica zimowa pomaga zwalczać stres i bezsenność. Innym gatunkiem możliwym do zbioru zimą jest Uszak bzowy, który również jest nazywany „chińskim smardzem”.

10 stycznia 2017 r. W tym dniu na stronie można było znaleźć zbiór ciekawostek nt. zimowania różnych zwierząt w naszym regionie. Jakie sposoby na zimę mają raki, które spędzają zimę w jamach wydłubanych na brzegu rzeki, czyli „gdzie raki zimują”. Ślimak winniczek zasypia na pół roku. Pasikonik zimuje w stadium jaja. Prawie cała populacja trzmieli ziemnych wymiera zimą. Jak przetrwają zimę motyle, świerszcze i pasikoniki. Śnieżna zima w pełni, co dzieje się z owadami, barwnymi motylami, biedronkami czy ważkami. Gdzie zimują żaby, pająki i ślimaki? Które stworzenie zasnęło zimą i obudzi się wiosną, a które nie?

24 stycznia 2017 r. Na pytanie, „Jaki pożytek mamy z wierzby?” odpowiedzieliśmy w tym dniu na stronie ekologii. Można było się m.in. dowiedzieć o funkcjach użytkowych wierzby: w dawnej medycynie, o tym jak dają schronienie, w których można tworzyć cenne dziuple, o funkcji wierzby, jako naturalnej pompy oraz o tym, jak są nieodłącznym elementem żuławskiego krajobrazu i powinny być cenione.

7 lutego 2017 r. Czytelnicy w tym numerze mogli dowiedzieć się m.in. o tym, że Park Narodowy „Bory Tucholskie” w 1999 roku przejął od Nadleśnictwa Przymuszewo XIX-wieczny dworek, który dawniej pełnił funkcję siedziby nadleśnictwa, wraz z budynkiem inwentarskim z otaczającym go terenem o powierzchni około 7 ha znajdującym się w miejscowości Chociński Młyn. Opisano również projekt rozmieszczenia ekspozycji terenowych przez Centrum Edukacji Przyrodniczej Parku Narodowego „Bory Tucholskie” w Chocińskim Młynie. Stworzono nowy budynek dydaktyczny i budynek inwentarski z 1905 roku.

Przedstawiono walory malowniczej rzeki Chocina zimą. Osada Chociński Młyn leży na terenie Zaborskiego Parku Krajobrazowego i obszarów Natura 2000 oraz Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”. Z uwagi na tak dobrą lokalizację oraz niezaprzeczalne walory przyrodnicze, miejscowość tę wybrano na budowę Centrum Edukacji Przyrodniczej Parku Narodowego „Bory Tucholskie”. Dodatkowym walorem jest też fakt zachowania dawnej zabudowy.

Umieszczenie działalności edukacyjnej w tym miejscu nie pozostanie bez znaczenia dla przyrody Parku. Z jednej strony łatwy i bezpieczny dojazd umożliwi prowadzenie zajęć edukacyjnych na tym

terenie, z drugiej dość znaczne oddalenie od najcenniejszych jego obszarów zabezpieczy przed nadmierną penetracją przez turystów.

21 lutego 2017 r. W tym wydaniu na stronie z ekologią tematem przewodnim były wilki mieszkające w Polsce. Podano ciekawe informacje dotyczące m.in. zalotów wilczych, które mają miejsce w okolicach lutego. Dodatkowo przedstawiono ciekawostki z życia lokalnych zwierząt w miesiącu lutym.

7 marca 2017 r. Tematem przewodnim w tym dniu była Kaczka Krzyżówka, czyli bardzo popularny i znany ptak w naszym regionie. Opisany został nowy projekt montowania budek lęgowych dla tych ptaków przez przyrodników. Dodatkowo wymieniane były zagrożenia ze strony drapieżników i ludzi dla gniazd dzikich kaczek i przedstawione były przykłady zachowań, jakich powinniśmy unikać, by nie szkodzić ich siedliskom.

21 marca 2017 r. Z okazji „Międzynarodowego Dnia Wróbla” na stronie z ekologią można było znaleźć wiele ciekawostek dotyczących wróbli – Mazurków, jak również małych ptaszków z rodziny trznadli – Potrzosów.

4 kwietnia 2017 r. Tematem przewodnim tego dnia były płazy z naszego regionu. Przedstawiono informacje praktyczne oraz ciekawostki z życia tej grupy zwierząt. „Gdy żaba niesie amanta na gody. Wszędzie słychać rechotanie i kumkanie. Wszak trzeba wyrzucić wrażenie na wybrance i rywalach, a potem chwycić samicę w miłosne objęcia. Wiosną płazy budzą się z letargu i prawie natychmiast przygotowują do godów.” Warto edukować – wiosna to czas, kiedy płazy po zimowej hibernacji wyruszają na gody – przypomina Andrzej Penk, kierownik Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Podczas Warsztatów można się było dowiedzieć o działaniach na rzecz czynnej ochrony płazów, ich wiosennej aktywności i jak im pomóc. Poruszony został temat ochrony płazów poprzez budowę tuneli pod jezdniami oraz instalacji przenośnych barier w postaci płotków wzdłuż drogi.

18 kwietnia 2017 r. W tym dniu, na stronie z ekologią, opisywaliśmy ciekawostki nt. wielkich powrotów ptaków z zimowisk i wyścig o to, kto zajmie najlepsze miejsca na gniazda i wychowanie młodych. Kwiecień, to czas na szukanie swojej pary.

Z okazji Światowego Dnia Ptaków Wędrownych zaprosiliśmy naszych czytelników na piknik organizowany przez fundację „Akcja Bałtycka” i „Nadmorski Park Krajobrazowy”. Takie pikniki, spotkania mają na celu uświadamianie mieszkańców naszego regionu o potrzebie ochrony ptaków wędrownych i ich siedlisk.

W Naszym Mieście Gdańsk (Trójmiasto): Ekologia po Twojej Stronie pisaliśmy:

28 kwietnia 2016 r. Wydanie zawierało praktyczne porady dotyczące codziennego ratowania środowiska i oszczędzania pieniędzy w tym samym czasie. Opisywano, jak można oszczędniej używać urządzeń w domu, jak kontrolować rachunki, by dbać o środowisko. Przykładowo wyjeżdżając na dłużej z domu, pomyśl, więc o wyłączeniu routera i innych urządzeń, które także

„zjadają” prąd. Przedstawiano poglądy zwolenników wody z kranu przekonujących, że jej picie jest zdrowsze niż woda butelkowa, ponieważ woda wodociągowa jest pod stałym nadzorem sanepidu, a badania coraz częściej ostrzegają o przenikaniu substancji z tworzyw sztucznych do wody butelkowej.

5 maja 2016 r. Tematem wydania był maj, jako okres zakładania gniazd. Aby ptaki bezpiecznie wychowywały pisklęta, przyrodnicy zakupili kosze lęgowe. Pracownicy Parku Krajobrazowego „Mierzeja Wiślana” postanowili zatroszczyć się o kaczki instalując kosze lęgowe, w których bezpiecznie wychowują się pisklaki.

12 maja 2016 r. Opisywano wydarzenia w naszym regionie związane ze Światowym Dniem Ptaków Wędrownych. Przedstawiony został piknik naukowy na Helu – Kuźnica 2016, w którym przedstawiane są wyniki badań migracji ptaków. Zapraszano do Kuźnicy na Helu gdzie można było dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy o zwyczajach ptaków, które przylatują do Polski jesienią i wiosną. Przedstawiana była metodologia pracy ornitologów: Używanie sieci ornitologicznych, obrączkowania i wypuszczania, co pozwala przyrodnikom i ornitologom zrozumieć mechanizmy ich corocznych migracji.

19 maja 2016 r. Temat wydania zawierał przedstawienie wieży ciśnień na Wyspie Sobieszewskiej i zaproszenie, by wybrać się tam na wycieczkę, by dowiedzieć się więcej na temat współczesnych metod zaopatrzenia w wodę pitną. Zbiornik wody Kazimierz na Wyspie Sobieszewskiej zapewnia dostawę wody pitnej ok. 3,5 tys. osób. Wieża posiada taras z widokiem na Gdańsk czy Żuławy. Potencjalnym turystom zostały przedstawione argumenty za odwiedzinami tej nowoczesnej wieży ciśnień i zostali poinformowani o inauguracji wykładów ekologicznych.

9 maja 2016 r. Przedstawiona została IX edycja letnich warsztatów „Dojrzały smak przygody” organizowanych przez Centrum Informacji Edukacji Ekologicznej pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych skierowanych głównie do seniorów z naszego regionu. Podczas wycieczek można poznawać miejscową florę i faunę, a jednocześnie można liczyć na zdrową dawkę ruchu podczas środowiskowych odwiedzin różnych pięknych zakątków Pomorza, które cieszą się sporym zainteresowaniem.

21 czerwca 2016 r. Tematem opisanym na stronie był upcykling, czyli forma wtórnego przetwarzania odpadów. Przedstawiano, w jaki sposób twórczo nadać odpadom drugie życie. Tworzenie stolików ze starych opon, sukienek z worków po kawie czy torby z pasów bezpieczeństwa. Upcykling służy środowisku, ale też daje projektantom mody pole do popisu.

Dodatkowo pisano przydatne informacje o oświetleniu - tradycyjne czy LED? Oświetlenie LED zdobyło w ostatnich latach popularność. Może służyć, jako podstawowe źródło światła w domu i jako ciekawa ozdoba. Oświetlenie LED coraz częściej znajduje zastosowanie w nowoczesnych domach.

7 lipca 2016 r. Tematem wydania były nasze rodzime jeże. „Jeż tupie, cmoka, gwizdże, ale oczyści ogród z gąsienic, ślimaków, żuków czy chrząszczy. Koleczasty gość mile widziany w ogrodzie.

Podobno pierwsze jeże pojawiły się 30 milionów lat temu, ale dopiero 5 milionów lat temu rozprzestrzeniły się po prawie całym świecie. Niektóre były wielkości psa.”

W wydaniu zapraszano również na III piknik „Wyspa Przyrodników” - „Warto zabrać koce i kosze piknikowe. Będą warsztaty, konkursy, gry oraz zabawy przyrodnicze”. Przedstawiono program oraz zaproszono do konkursu opisywania i malowania drzew.

21 lipca 2016 r. W tym wydaniu propagowano aktywny wypoczynek w grupie dla seniorów na świeżym powietrzu - „Piękne widoki, ruch i dobre towarzystwo”. Opisywano wyniki XI edycji letnich warsztatów dla seniorów „Dojrzały smak przygody”.

4 sierpnia 2016 r. Przedstawiano letnie akcje ratunkowe w Parku Narodowym „Bory Tucholskie” - „Na ratunek ptakom”. Przestrzegano przed brakiem wyobraźni u turystów, ponieważ lenistwo ludzi wypoczywających nad wodą może powodować niekiedy kalectwo lub śmierć zwierząt.

18 sierpnia 2016 r. Tematem przewodnim były wspaniałe i niezwykle pająki, jakie możemy spotkać w Lasach Oliwskich oraz wiele ciekawostek związanych z nimi np. pająk liściokształny wyglądający jak kawałek martwego liścia, więc ofiary go nie widzą. Z kolei pająk mrówkokształny chroni się przed zjedzeniem - upodabniając się do „niesmacznej” mrówki. Pająki mają zdolności synoptyczne, przewidują pogodę z pewnym wyprzedzeniem czasowym, nawet kilkanaście dni naprzód.

1 września 2016 r. Zachęcaliśmy naszych Czytelników do odwiedzenia, spacerów jesiennych i spotkań ze wspaniałymi i niezwykłymi roślinami oraz zwierzętami w Parku Narodowym „Bory Tucholskie”. Sójki, Dzięcioły, Podskocz krasny, leśne storczyki, to jedne z niewielu pięknych okazów, jakie możemy zobaczyć w Parku.

15 września 2016 r. Zapraszano na VI edycję Pomorskich Dni Energii, gdzie można było zobaczyć Autobus energetyczny Krajowej Agencji Poszanowania Energii, jak również wziąć udział w warsztatach na temat OZE. W tym wydaniu zaprosiliśmy również naszych Czytelników do październikowych wypraw kończących XI już edycję letnich warsztatów dla seniorów „Dojrzały Smak Przygody”

6 października 2016 r. Tematem przewodnim był obchodzony w październiku Światowy Dzień Zwierząt. Październik to również miesiąc dobroci dla zwierząt. Czas, kiedy można się o nich dowiedzieć najwięcej. W tym wydaniu przekazaliśmy naszym Czytelnikom porcję wiedzy o zwierzętach dzikich, które żyją w Parku Narodowym „Bory Tucholskie”. Opisywano, dlaczego specjalne kamery fotopułapki, uaktywniające się dzięki czujnikom ruchu są tak niezwykle przydatne w dostarczaniu informacji na temat świata zwierząt. Dzięki kamerom możemy zobaczyć np. portret lisa, nory wydry czy bobra, np. jelenie i dziki tropi się zimą, aby je policzyć.

20 października 2016 r. Strona w większości poświęcona była zwierzętom budującym pod ziemią swoje domostwa, – „Co sływać w norach i norkach?”. Mysz zaroślowa, szczur wędrowny, kret

europijski i wiele innych zwierząt buduje nory nie tylko po to, aby ustrzec się przed zimmem i deszczem, przespać zimę, ale też, dlatego, że pozwalają chronić swoje potomstwo.

Zapraszaliśmy również na prelekcję „Krajobraz a ideologia” organizowaną przez Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej.

3 listopada 2016 r. Strona była poświęcona zanieczyszczeniom w mieście _ „Niebezpieczne związki” w powietrzu, temu, jak szkodliwa jest niska emisja dla ludzi i zwierząt. Przedstawiano przyczyny, jej działanie i jak z nią walczyć. To, czym opalasz dom, ma znaczenie. Właśnie teraz niektórzy zaczynają mieć realny wpływ na poziom zanieczyszczenia powietrza. Wszystko zależy od tego, czym i jak ogrzewają swoje domy.

17 listopada 2016 r. Tematem strony były torfowiska – „Poznaj niezwykły świat torfowisk”. Przedstawiano - dlaczego i jaki sposób trzeba ratować bagna – znajdziemy tu rośliny, których gdzie indziej nie spotkamy. „Torfowce w pełnej gamie kolorów – od zieleni, przez brązy do czerwieni. Tu rosiczka wabi kroplami słodkiej cieczy. Owa zaczarowana kraina to torfowce. Bagno zwyczajne zwane jest też dzikim rozmarynem. Drapieżna Rosiczka Okrągłolistna na bagnach kusi swoje ofiary”.

1 grudnia 2016 r. Tematem przewodnim strony były wędrówki ptaków – „Wędrówki skrzydlatych. Zimowi goście – bernikle kanadyjskie, morskie kaczki, łabędzie krzykliwe i uhle”. Okres zimowy to czas wędrówek ptaków. Do Polski w tym czasie przylatują te, które, na co dzień żyją w mroźnej Syberii czy zimnej Skandynawii. Są wśród nich jemioluski, zimorodki, gile, szczygły czy myszołowy. W Zaborskim Parku Krajobrazowym, co roku zaobserwować można liczne zgrupowania łabędzi krzykliwych. W czasie silnych mrozów, gdy większość jezior i rzek zamarza, spotkamy je na jeziorach przyływowym, np. Parszczenicy, Witocznicy i Śluzie.

15 grudnia 2016 r. W tym dniu przybliżyliśmy naszym czytelnikom ptasie obyczaje, ciekawostki z życia rodziny krukowatych, towarzyskich kawek, wrzaskliwych i pracowitych sójek, mądrych wron i innych. Opisywaliśmy również, dlaczego krukowate to „ptasia elita”.

12 stycznia 2017 r. W numerze pisano o zimowym liczeniu ptaków wodnych w Zaborskim Parku Krajobrazowym – „Przylecieli goście ze świata”. Opisywano jak ornitologowie będą monitorować łabędzie, kaczki, nurogęsi i inne ptaki wodne. Dowiedzieliśmy się też, czy pojawili się jacyś egzotyczni ptasi goście. W tym dniu również napisaliśmy o spotkaniu „Dajcie spokój Wiśle” – wystąpieniu prof. Dr hab. Jana Marcina Węśławskiego związanym z Rokiem Wisły. Poinformowaliśmy również naszych czytelników o normach zanieczyszczenia powietrza dla naszego obszaru.

9 lutego 2017 r. Informowaliśmy na stronie o zwyczajach rodzimych gatunków w okresie lutego. Luty to czas łączenia się w pary. Gody bielika i lisa, huczka dzika, czyli czas ruszyć w amory i zadbać o potomstwo. Pisano o trwających w lutym zajęczych parakotach, dzikach wyprowadzających warchlaki, rodzących się borsukach, nawet z natury samotnicze wiewiórki szukają partnerki, a lisy są gotowe na gody.

23 lutego 2017 r. Przedstawiano opowieści o zwierzętach zakorzenione w naszej oraz innych kulturach – „Sowy, nietoperze, węże i kruki, czyli dziwne zwyczaje i przesady dotyczące zwierząt”. Strach przed zwierzętami jest bardzo stary. Pochodzi jeszcze z czasów, gdy ludzie musieli z nimi walczyć, by przeżyć - jednak przesady zostały do dzisiaj. Według przesądów kruk ostrzegał ludzi przed nieszczęściem. Sowa w kulturze egipskiej była ptakiem zmarłych. O lisie zwykło się mówić, że to niegodziwy złodziejasek, a wąż był uważany za sługę czarownicy.

9 marca 2017 r. W numerze przedstawiany był bardzo ważny temat skutecznej pomocy dzikim zwierzętom z naszego regionu – „Borsuki, jelenie, dziki i węże w mieście, czyli co robić, gdy znajdziemy ranne zwierzę?”. Wciąż nikła jest nasza wiedza na temat pomocy rannym lub chorym dzikim zwierzętom. Na szczęście są ludzie oraz instytucje, do których możemy zwrócić się o pomoc. Informowaliśmy również o spotkaniu organizowanym przez Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej: „Ważki – drapieżcy dwóch środowisk”.

23 marca 2017 r. Tematem wydania były drzewa w naszym regionie. Pasy zadrzewienia tworzą korytarze ekologiczne, sprzyjając migracji zwierząt. Stare odmiany drzew owocowych wracają do łask. Sadzimy je w sadach i przy drogach. Opisywano, że coraz więcej uwagi poświęca się na odtwarzanie starych odmian drzew owocowych. Nie tylko wyglądają estetycznie, ale i stanowią ochronę dla drobnej zwierzyny. Jabłonie w lesie. Zadrzewienia śródpolne czy remizy z drzewami owocowymi są również ważne dla zwierząt, zwłaszcza w okresie zimowym, dla których pozostawione na zimę jabłka to drogocenny pokarm. Choć to może wydawać się dziwne niektóre gatunki drzew owocowych, w tym jabłonie, są wciąż sadzone w lasach, a te rosnące są pozostawione i otaczane troskliwą opieką przez leśników, stanowią, bowiem tzw. domieszkę biocenotyczną, niezwykle cenną dla środowiska leśnego. W lasach leśnicy sadzą je od ponad 20 lat. Wzdłuż dróg sadzone są nowe drzewka, m.in. antonówek, koszteli, szarej i złotej renety. Stare odmiany jabłoni są zwykle dobrymi zapylaczami dla innych odmian. Nasiona w jabłkach są przysmakiem dla wielu gatunków ptaków.

6 kwietnia 2017 r. Tematem przewodnim poruszonym był wpływ rozrostu aglomeracji miejskich na okres lęgowy gatunków ptaków z naszego regionu. W okresie lęgowym nie wolno ptakom blokować dostępu do gniazd. Przestrzegano przed rozpoczętym okresem remontowym i ocieplenia budynków, które może prowadzić do zamurowywania gniazd. Przedstawiano, jak można wyremontować budynek i jednocześnie pomóc zamieszkującym w nim jaskółkom, kawkom i innym ptakom bezpiecznie wychować pisklęta. Problemy mają także jerzyki oraz kawki. Opisywano, jak wiosną gniazdujące jaskółki przegrywają z rozpoczynającymi się remontami.

Dodatkowe informacje:

Czytelników, dorosłych, jak i tych małych, edukowaliśmy, jak żyć ekologicznie – przypominaliśmy jak, na co dzień postępować, aby nie mnożyć śmieci i nie marnować energii.

Pisaliśmy również o bieżących wydarzeniach wynikających z kalendarza związanego z tematyką proekologiczną.

Strony ukazywały się w głównym grzbiecie „Dziennika Bałtyckiego” i Naszego Miasta Gdańsk (Trójmiasto) a publikacje w nich zawarte dotarły do 223 500* czytelników Dziennika Bałtyckiego, tj. 12,6%* mieszkańców woj. pomorskiego oraz do 7 100* czytelników Naszego Miasta Gdańsk (Trójmiasto), tj. 0,4 %* mieszkańców woj. pomorskiego, czytelników, którzy bezpośrednio skorzystali z realizacji zadania, powiększając swój zasób wiedzy na temat zagadnień związanych z ochroną środowiska, tym samym wykazując większą dbałość o nasze wspólne dobro – środowisko.

Z poważaniem

**Źródło: Polskie Badania Czytelnictwa, IV 2016 -III 2017, wskaźnik CCS, TG: pomorskie, n~1177, opracowanie POLSKA PRESS Sp. z o.o.*